

Til

Energidepartementet

DERES REF.: 25/630

VÅR REF.: Heidi Finstad

Oslo, 11. april 2025

Høringsinnspill – "Forslag til ny lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger"

Treindustrien viser til høring om Norgespris og gir her våre innspill.

Treindustrien er bransjeorganisasjon for norske produsenter av byggematerialer i tre, slik som konstruksjons-trevirke, panel, kledning, terrassebord, limtre og trebaserte elementer. Sidestrømmer fra produksjonen (flis og bark) går til annen industri slik som treforedlingsindustri, prosessindustri og til biobaserte energiformål. Det er lave klimagassutslipp fra produksjonen i treindustrien, der om lag 72 % av energibruken til et sagbruk/høvleri er bioenergi (for det meste basert på egne sidestrømmer), rundt 25 % er elektrisitet og kun om lag 3 % er fossil energi.

Treindustriens medlemsbedrifter varierer i størrelse og strømforbruk, fra store trelastkonsern med flere produksjonsenheter, til elementfabrikker og mindre bedrifter. Strøm benyttes i hovedsak til drift av maskiner og bygg.

Treindustrien kjennetegnes av høy omsetning, men relativt lave marginer. Selv om strømkostnader utgjør en mindre andel av omsetningen, gir all økning av strømkostnader store utslag på driftsmarginen. Treindustrien vil understreke at selv en strømpris på 70 øre/KWh er en dobling av det historiske kostnadsnivået på strøm for bedriftene.

Bedriftenes situasjon

Det er den underliggende kraftbalansen som vil avgjøre prisnivået på kraft i markedet fremover. Kraftforbruket i Norge er forventet å øke betydelig, og det er behov for både kraftutbygging og energieffektivisering for å møte behovet og sikre nok kraft til et prisnivå norsk industri, inkludert trebasert industri, kan leve med.

Bedriftene i Treindustrien opplever det svært krevende å være strømkunder i dagens marked. Det er vanskelig å få god oversikt over konkurransemessige forhold knyttet til strømpriser mellom land og konsekvenser av ulike avtaletyper bedriftene kan velge mellom. Fastprisordningen for næringslivet dekker ikke bedriftenes behov. Fastprisavtalene krever bindingstid på 3, 5 eller 7 år og baseres på faste volum som gir betydelig risiko for strømkunden. Dette gjelder for eksempel bedrifter som leverer til byggenæringen og må tilpasse produksjon som følge av markedssvikt. Det finnes heller ingen åpen og transparent markeds plass for fastprisavtaler til næringslivet. På grunn av innretning på avtalene gir ikke ordningen nødvendig forutsigbarhet. Fastpris gir heller ikke lavere strømpriser over tid. I vårt innspill til nærings- og fiskeridepartementet 10. juni 2024 i forbindelse med utredning av videreføring av fastprisordningen foreslo Treindustrien flere tiltak for å forbedre bedriftenes strømsituasjon, deriblant:

- **Se på mulige grep som kan bidra til et utbud av fastprisavtaler med variabelt volum, uten at risikopåslaget blir uforholdsmessig høyt. Her er det aktuelt at også myndighetene tar en del av risikoen.**

Treindustrien oppfatter at innretningen på Norgespris for husholdninger gjør nettopp dette. Treindustrien mener også bedrifter burde vært vurdert omfattet av en slik ordning.

Behov for sterkere næringslivsperspektiv

Norgespris griper ikke direkte inn i engrosmarkedet, men i sluttbrukermarkedet. Dette er i tråd med strøm-prisutvalgets utredning som konkluderer med at omfordeling håndteres best i sluttbrukermarkedet. Ordningen kan bidra til å skape legitimitet for kraftmarkedet i en periode med omstilling og stor volatilitet, der offentlige økte inntekter som følge av høye strømpriser omfordeles til sluttbrukerne. Effekten av Norgespris for de som står utenfor ordningen, herunder industrien, vil i stor grad avhenge av hvordan husholdningene tilpasser forbruket sitt til en fast og lavere pris enn hva markedssituasjonen tilsier. Treindustrien registrerer at departementet i høringsnotatet skriver at forslaget isolert sett ikke antas å ha store virkninger på engrosprisene, der påvirkningene vil være begrenset og ikke mye forskjellig fra dagens situasjon med strømstøtteordningen.

Treindustrien etterlyser et sterkere næringslivsperspektiv knyttet til kraftforsyning og pris. Pristilbudet for kontrakter til industrien ligger nå vesentlig over Norgespris-nivået. Det haster derfor med å forbedre kraftforsyningen, inkludert både nettkapasitet og kraftproduksjon. I forlengelsen av dette er det også forventninger om bedre tilpassede avtaler for bedrifter, som gir både lavere og mer forutsigbare priser.

Insentiver for energieffektivisering

Det er noe bekymring knyttet til at Norgespris (og strømstøtte generelt) kan svekke insentiver for energieffektivisering av bygg. For næringslivet er tilgang på fornybar kraft til rimelig og konkurransedyktig pris en viktig forutsetning for investeringer og industriutvikling i Norge. Dette fordi andre rammebetingelser og kostnadsnivå knyttet til for eksempel transport og lønnsutgifter er høyere enn i mange andre land. Treindustrien legger til grunn politiske ambisjoner om lavere, konkurransedyktige og forutsigbare strømpriser, basert på god tilgang på regulerbar vannkraft og ambisjoner om et grønt industriløft. Gitt et premiss om at vi fortsatt skal ha mål om rimelig strøm i Norge, kan ikke prissignalet være bærende for å utløse investeringer i energieffektivisering. En slik argumentasjon vil bety at man aksepterer et høyt prisnivå på strøm til sluttbrukere, som i tillegg til å omfatte husholdninger også vil ramme næringslivet hardt.

Treindustrien registrerer at ulike miljøer har ulik oppfatning av effekten Norgespris vil ha på husholdningenes tilpasning av strømforbruk, fleksibilitet og energieffektivisering. Treindustrien anerkjenner at prissignalet har betydning, men investeringer i energioppgradering krever også økonomisk evne hos husholdningene. Strømstøtte kan bidra til økt kjøpekraft og mer forutsigbarhet som gir grunnlag for investeringer. Høringsnotatet legger til grunn at Norgespris isolert sett kan svekke insentivene til energieffektivisering i de tilfeller markedsprisene på kraft er høyere enn Norgesprisen, men at innretning på nettleien fortsatt vil opprettholde noe av prissignalet. Det trekkes også fram at det fortsatt vil være mange energieffektiviseringstiltak som det vil være lønnsomt å investere i, for eksempel etterisolering av vegg og tak når kledning og tak uansett skal byttes og luft til luftvarmepumper. Heller ikke tiltak som følger av regulatoriske krav vil påvirkes.

Flere tiltak for energieffektivisering må til

Det er uansett nødvendig med flere tiltak og virkemidler for å få fart på energieffektivisering av bygg. Det bør sikres tilstrekkelig finansiering av tiltak gjennom ENOVA og Husbanken, og også vurderes ytterligere tiltak for å nå regjeringens mål om 10 TWh redusert strømforbruk i bygg innen 2030. Treindustrien vil peke på behovet for en kombinasjon av regulatoriske og økonomiske virkemidler, i tillegg til informasjon i markedet. Insentiver for energieffektivisering av bygg måles i dag gjerne opp mot den enkelte husholdnings tilbakebetalingstid for tiltaket i form av redusert strømforbruk og strømkostnader. Det bør i større grad legges vekt på samfunnets gevinster i form av at strøm frigjøres til andre formål, og igjen reduserer behovet for ny kraftutbygging som krever både naturarealer og investeringer.

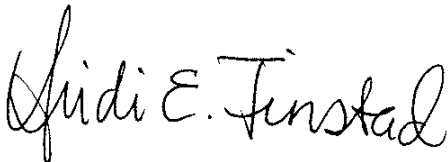
Departementet foreslår et forbrukstak for Norgespris, som for den eksisterende strømstøtteordningen. Dette for å hindre sløsing med strøm og opprettholde insentiver til energieffektivisering. Det ønskes tilbakemelding på om dette taket bør settes til 3000, 4000 eller 5000 KWh per måned per husholdning. Det redegjøres i høringsnotatet

for at forbruk er avhengig av type bolig og antall beboere. Det fremkommer også at mange husholdninger med lav og middels inntekt kan ha høyt strømforbruk, mens husholdninger med høy inntekt kan ha et relativt lavt strømforbruk. Treindustrien støtter et forbrukstak, og mener dette bør settes likt for Norgespris og strømstøtteordningen, og der virkninger for både energisparing og kjøpekraft vektlegges. Utredningen av Norgespris sier lite om betydningen ordningen vil ha for husholdningenes totale kjøpekraft, virkning på inflasjon osv. Treindustrien vil peke på disse forholdene som viktige premisser for verdiskaping i byggenæringen.

Oppsummert:

- Treindustrien har forståelse for husholdningenes behov for lavere strømkostnader, der Norgespris blir et supplement til dagens strømstøtteordning. Dette er i realiteten omfordelingsløsninger i sluttbrukermarkedet.
- Det er bra at Norgespris kan gi mer forutsigbarhet for husholdningene, og antatte positive virkninger på kjøpekraft og inflasjon.
- Det er behov for tiltak utover prissignalet som fremmer energieffektivisering av bygg.
- Treindustrien etterlyser oppfølging også av bedriftenes situasjon knyttet til høye og uforutsigbare strømkostnader, som burde vært bedre belyst ved innføring av Norgespris. Fastprisordningen for næringslivet er ikke tilstrekkelig.
- Omfordelingstiltak i sluttbrukermarkedet, slik som strømstøtteordningen og Norgespris, bør være midlertidige. Det forutsetter tiltak som sørger for økt krafttilgang og nettkapasitet raskt for å sikre forsyning og konkurransedyktige priser i engrosmarkedet på sikt.

Med vennlig hilsen
TREINDUSTRIEN

Heidi Finstad
Adm. Direktør